

Odense Renovation A/S: "Cirkulær i Odense": Støtte til iværksætteri skaber grønne jobs og cirkulære produkter

Indstilling til Dansk Affaldsforenings Verdens- målspris 2020

Hvem indstilles til prisen?: Odense Renovation A/S

Hvem indstiller?: Odense Renovation A/S

Kontaktperson: Adm. direktør Thomas B. Jørgensen

Initiativets navn: "Cirkulær i Odense": Støtte til iværksætteri skaber grønne jobs og cirkulære produkter

Kort beskrivelse af initiativet: *max 400 ord – hvad går initiativet ud på, og hvad er formålet?*

Projekt "Cirkulær i Odense"

Odense Renovation er initiativtager til projektet "Cirkulær i Odense", som har til formål at støtte lokale grønne og bæredygtige iværksættere, der arbejder med et eller flere niveauer i affaldshierarkiet og derved skaber nye grønne arbejdspladser med cirkulære forretningsmodeller og -produkter. Ved at kombinere specialviden indenfor affald og ressourcer med viden om cirkulære forretningsmodeller og iværksætteri har Odense Renovation været katalysator for tilblivelsen af nye virksomheder og produkter efter cirkulære principper.

9 partnerskaber født i projektet

Projektet er EU-medfinansieret og løber fra 2018-2021, hvor 2019 var året, der for alvor blev skabt nye grønne virksomheder, produkter og koncepter: I 2019 blev der indgået partnerskaber med 9 virksomheder. Heraf er 4 virksomheder startet som resultat af samarbejdet med Odense Renovation, og 5 har udviklet nye produkter, prototyper eller koncepter efter cirkulære principper.

Desuden har Odense Renovation en "krydsfelt"-rolle, hvor vi kæder virksomheder, ideer og restmaterialer sammen på kryds og tværs af partnerne og andre interesserede. Det er der kommet meget spændende, innovative samarbejder og produkter ud af.

Tekstiler som tema i flere projekter

Flere af virksomhedernes bruger resttekstiler til nye produkter eller producerer tekstiler efter bæredygtige, etiske principper. Virksomheden Olino, der producerer uniformer til hele verden, har

doneret aflagte uniformer, som indgår i flere af partnernes produkter og prototyper. Efter en tur i tekstilmøllen Convert i Thisted er der kommet mange spændende materialetyper ud af uniformerne, og partnerne eksperimenterer med, om materialet kan bruges til at bygge møbler, til akustik-optimering og til boligtilbehør. Desuden er uniformerne syet om til affaldssorteringstasker, som indgår i undervisningsforløb ved Odense Renovation.

Ikke mindst er der på 2 workshops om udvikling af cirkulære forretningsmodeller for iværksættere skabt stort fokus på tekstil som en spændende ressource.

Fremhævet af Erhvervsstyrelsen som "best practice"

Da projektet er medfinansieret af EU-fonden til støtte af bæredygtig grøn byudvikling, skal Odense Renovation jævnligt rapportere om projektets fremgang til erhvervsstyrelsen. Hos Erhvervsstyrelsen er de begejstret for projektets resultater og har udnævnt "Cirkulær i Odense" som "best practice".

Formål:

Projektets formål er at støtte grønne, cirkulære virksomhedsinitiativer i Odense for at skabe nye grønne arbejdspladser, produkter og koncepter.

Herved får vi mere bæredygtige byer og betydeligt mere ansvarlig produktion, hvor restprodukter - fx tekstil - kommer tilbage i det materielle kredsløb, hvor affaldsminimering er på dagsordenen i dagligdagen, og hvor flere produkter repareres, redesignes eller lejes frem for ejes.

Hvilke Verdensmål knytter sig til initiativet?:

Projekt "Cirkulær i Odense" knytter sig til disse verdensmål og delmål:

12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

Delmål 12.5: Reducer affaldsmængden betydeligt, gennem forebyggelse, reduktion, genbrug og genanvendelse.

Gennem projektets iværksættere forebygges affald - fx i den emballagefri fødevarerbutik, der genbruges tekstiler - fx i produktion af tasker ud af kasserede lagner og duge - og der genanvendes tekstiler og andre restmaterialer - fx tøjproduktion af "det sidste på rullen" fra store tøjfabrikker. Desuden forebygges og reduceres affald på længere sigt gennem undervisningsmaterialet "Circular Design Kit".

Delmål 12.6 Motivér virksomheder til at agere bæredygtigt

Projektet hjælper iværksætterne med at se på affald som ressourcer - både affald fra egen produktion og fra andres. Ved at aktivere vores viden om affald, cirkulær økonomi og bæredygtig forretning har vi hjulpet virksomheder med at finde deres plads i den grønne omstilling.

11 BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND

Delmål 11.3 Gør byernes vækst mere inkluderende og bæredygtige

Fokus i projektet er at støtte iværksættere lokalt i at producere mere bæredygtigt, så væksten ikke sætter negative spor, men neutrale eller positive.

Delmål 11.6 Reducér byernes miljøbelastning, bla. ved at give speciel opmærksomhed til luftkvalitet og affaldshåndtering.

I de 9 virksomheder er fokus på at udnytte affaldet optimalt og producere efter cirkulære miljøskånsomme principper, så det bliver i det materielle kredsløb og miljøbelastningen reduceres.

17 PARTNERSKABER FOR HANDLING

Delmål 17.6 Øg videndeling og adgang til videnskab, teknologi og innovation

Gennem Odense Renovations facilitatorrolle indenfor cirkulære forretningsmodeller er der udover indgåelsen af de 9 partnerskaber i 2019 også skabt en øget viden om specifikke affaldstyper – især tekstil – og de muligheder der ligger i materialet, og der er skabt eksperimenterende tekstil-wastelabs, hvor deltagere fra flere led i værdikæden har delt viden på kryds og tværs.

Hvordan har initiativet haft effekt?: Fx økonomisk, miljømæssigt eller socialt – på kommunens/selskabets drift eller aktiviteter

Odense Renovations indsats på cirkulær økonomi-området - hvor vi kombinerer vores viden på affaldsområdet med vores viden om cirkulære forretningsmodeller og iværksætteri – har haft den effekt, at gennem sparring og gennem administration af projektet, vidensdeling med interessenter ikke blot har italesat, hvad de skal til, for at vi kan rykke på den grønne dagsorden. Vi har også gennem facilitatorrollen været med til at sikre cirkulær handling:

Specifikt har vi i 2019:

- været sparringspartner for 9 virksomheder indenfor cirkulær forretningsudvikling
- heraf har 5 allerede introduceret nye cirkulære produkter til markedet
- heraf er 7 i gang med at udvikle cirkulære koncepter, som lanceres fra 2020
- skabt et wastelab for tekstiler, herunder afholdt 2 workshops med lokale innovationsaktører.
- deltaget i flere konferencer og holdt oplæg om cirkulær økonomi ved flere lejligheder i ind- og udland.

De 9 partnere, vi har hjulpet i gang med cirkulær forretningsmodeller har taget initiativ til:

1. Tøj af fiskenet. Plast fra havet m.m. og spild til yogamåtter (**Partner: VainDane**).
Effekt: Fornuftig brug af henkastet affald (plast indsamlet i havet, på strande...)
 2. Tøj af restrullerne fra de store fabrikker (**Partner: BaraBara**)
Effekt: Mindre tekstil til forbrænding og undgå at producere nyt tekstil, når rest-rullen bruges
 3. Tøj syet i DK – etisk og miljømæssigt forsvarlige materialer (**Partner: Le Pirol**)
Effekt: Mindre udledning af kemi, styr på leverandørkæde og nye lokale jobs
 4. Længere levetid til brugt elektronik (**Partner: Recircle Hub**)
Effekt: Elektronik indsamles til reparation – Brugt elektronik, som er kasseret af én virksomhed, distribueres til en anden virksomhed, hvorved ressourcerne udnyttes bedre.
-

5. Engangsemballagefri fødevarebutik – og økologiske og lokale råvarer (**Partner: Silo Marked**)
Effekt: Mindre CO₂-udledning og mindre ressourceforbrug

6. Fællesskab som bygger på bæredygtig tankegang (affaldsminimering og genbrug især) (**Partner: Cilfred med Bronx i Bolbro**)
Effekt: Samtaler om bæredygtigt forbrug og produktion hos brugerhusets brugere samt CO₂-besparelse ved at erstatte nyindkøb med kreativ genbrug i indretningen.

7. Genbruge kasserede duge og sengetøj til tasker, gardiner, puder m.m. - og dekorere med ukrudtsmotiver (**Partner: Von Linné**)
Effekt: Resttekstiler bliver i kredsløbet, idet tekstilerne genbruges/upcycles til nye produkter frem for at blive genanvendt eller brændt. Genbrugsprodukterne kan erstatte nyfremstillede produkter og derved minimeres CO₂-udledning.

8. Sociale møbler i byrummet udviklet af langtidsholdbare og let adskillelige genbrugsmaterialer (**Partner: Timbernest**)
Effekt: Genbrugsmaterialerne erstatter nye materialer, hvorved der spares på ressourcer og på CO₂-udledning ved nyproduktion.

9. Spil til undervisning af 15-20-årige, hvor man lærer at tænke innovativt og skabe cirkulære, bæredygtige produkter (**Partner: Regndans**)
Effekt: Øvelse i at bruge affald som ressource i nye, innovative produkter

Hvorfor skal initiativet vinde Dansk Affaldsforenings Verdensmålspris?:

- Fordi det er unikt, at et affaldsselskab er med til at styrke erhvervslivet i den grønne omstilling
 - Fordi Erhvervsstyrelsen fremhævet projektet som et eksemplarisk EU-medfinansieret projekt: Andre end os selv synes, at projektet er unikt.
 - Fordi vi har vist vilje og tager ansvar for at bære den cirkulære dagsorden fremad ved at have oprettet en cirkulær konsulent-stilling for at kunne tilbyde en kompetent sparringspartner i forhold til innovation, forretningsudvikling, cirkulære forretningsmodeller, værdikæder m.m.
 - Fordi vi sætter mange cirkulære ringe i vandet bredt i samfundet
 - Fordi vi med projektet og dets flotte resultater viser resten af Danmark, hvad vi også kan i branchen.
 - Fordi vi har anskueliggjort et nyt værdiskabende arbejdsområde for affaldsselskaber/kommuner, som vi kan arbejde med i fremtiden, og vi har samtidig afdækket et behov for andre kompetencer end de rent klassiske tekniske kompetencer, der normalt er kendetegnet for branchen.
-

De 9 cirkulære partnere:

VAIN ANE
ATHLETIC

barabara

le —
Pirol
SUSTAINABLE LUXURY

Re-Circle Hub
Bæredygtig genbrug af elektronik

silomarked

VON LINNE

BRONX

TimberNest
Social Furniture

